

40. Maahanmuutto

Selvitysosa: Sisäministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa ja vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta ja edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Sisäministeriö yhteensovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä.

Sisäministeriö vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta.

Sisäministeriö huolehtii Maahanmuuttoviraston toimintaedellytyksistä. Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita, vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönnottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ylläpitää ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA) ja tuottaa tietoja viranomaisille ja kansainvälisille järjestöille. Turvapaikanhakijoiden vastaanottopalvelut tuotetaan kahdessa valtion vastaanottokeskuksessa sekä ostopalveluina. Valtion vastaanottokeskukset sijaitsevat Joutsenossa ja Oulussa ja ne toimivat Maahanmuuttoviraston alaisina. Joutsenon vastaanottokeskus ylläpitää ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää. Ulkomaalaisten säilöönnottoyksiköt toimivat Helsingin Metsälän ja Joutsenon vastaanottokeskusten yhteydessä.

Maahanmuuttoa kuvaavat tunnusluvut	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 arvio
Suomessa asuvat ulkomaalaiset ¹⁾	219 675	228 000	236 000
Maahanmuutto/ulkomaalaiset ²⁾	23 647	22 000	22 000
Nettomaahanmuutto/ulkomaalaiset ²⁾	18 176	17 000	17 000
Suomen kansalaisuuden saaneet/vuosi ³⁾	8 499	8 500	8 500

¹⁾ Vuosi 2014: Tilastokeskus/Väestörakenne 2014. Vuodet 2015 ja 2016: SM:n arvio, joka on arvioitu mm. Tilastokeskuksen vuosien 2014 ja 2015 tammi—huhtikuun väestön ennakkotilastoista toteutuneen muutoksen perusteella.

²⁾ Vuosi 2014: Tilastokeskus/Muuttoliike 2014. Vuodet 2014 ja 2015: SM:n arvio, joka on arvioitu mm. Tilastokeskuksen vuosien 2014 ja 2015 tammi—huhtikuun väestön ennakkotilastoista toteutuneen muutoksen perusteella.

³⁾ Taulukossa on esitetty Suomen kansalaisuuden hakemuksesta tai ilmoituksesta saaneiden henkilömäärä. Momentin 26.40.01 perusteluissa oleva taulukko kuvaa Maahanmuuttovirastossa vireille tulevien ja ratkaistujen hakemusten määrää. Samassa hakemuksessa voi olla useita henkilöitä.

Maahanmuuttopolitiikka

Maahanmuuttopolitiikka perustuu hallitusohjelman linjauksiin.

Keskeiset strategiset tavoitelinjaukset ovat:

— Edistämme Suomen työllisyyttä ja julkistaloutta vahvistavaa, huoltosuhdetta kohentavaa sekä talouden kansainvälistymistä edistävää työperusteista maahanmuuttoa. Lievennämme EU-alueen ulkopuolisen työvoiman tarveharkintaa, kun se on työllisyyden ja julkistalouden kannalta perusteltua, mahdollistaen yrityskohtaisesti erityisosaajien työllistämisen nopeuttamisen, alueellisen ja alakohtaisen työvoiman turvaamisen sekä käytännön prosessien helpottamisen.

— Tarkennamme perheenyhdistämisen kriteerejä EU:n perheen yhdistämisdirektiivin mukaisesti.

— Osallistumme kansainväliseen taakanjakoon pitämällä kiintiöpakolaisten määrän ainakin viime vuosien tasolla.

— Nopeutamme viranomaisprosesseja turvapaikkahakemusten käsittelyssä, teemme päätökset palauttamisineen viipymättä ja torjumme väärinkäytöksiä.

— Nopeutamme törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten ulkomaalaisten maasta poistamista.

Maahanmuuttopolitiikan toteutusta ohjaavan Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian mukaisesti maahanmuutto on ennakoitua ja hallittua. Maahanmuutto edistää väestön hyvinvointia ja vahvistaa Suomen kilpailukykyä. Maahanmuuttajat voivat hyödyntää osaamistaan ja osallistuvat yhteiskunnan rakentamiseen. Kansainvälistyvässä Suomessa arvostetaan moninaisuutta, ja yhdenvertaisuus sekä tasa-arvo kuuluvat kaikille.

Maahanmuuttohallinnon tuloksellisuutta parannetaan muun muassa viranomaisyhteistyötä kehittämällä sekä toteuttamalla ulkomaalaislupa-asioita ja turvapaikkamenettelyn alkuvaihetta koskeva toimivallan siirto poliisilta Maahanmuuttovirastolle. Tavoitteena on, että maahanmuuttohallinto kykenee vastaamaan lakisääteisiin käsittelyaikataivoitisiin maahanmuuton lupahakemusten käsittelyssä. Tavoitteena on kehittää edelleen turvapaikanhakijoiden vastaanototoiminnan kustannustehokkuutta.

Sisäministeriön hallinnonalan toimijoiden yhteistyötä ulkomaalaisten maahantuloon ja maassa oleskeluun liittyen tehostetaan. Yhteistyössä hyödynnetään maahanmuuttoviranomaisten moniviranomaismallia (MPR), joka antaa puitteet Maahanmuuttoviraston, poliisin ja Rajavartiolaitoksen väliselle yhteistyölle.

Maahanmuuttohallinnossa kehitetään maahanmuuton tieto- ja analyysipalveluja osana Maahanmuutto 2020 -strategian toimenpideohjelman toteutusta.

Kehitetään edelleen ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA), jotta pystytään tarjoamaan kattavasti lupaprosesseihin liittyvät sähköiset asiointipalvelut hakija-asiakkaille sekä automatisoidaan mahdollisuuksien mukaan lupaprosesseja.

Maahanmuutto

Maahantuloon liittyvää viranomaisyhteistyötä vahvistetaan. Oleskelulupajärjestelmän kehittämisessä tavoite on menettelyn selkeyttäminen. Työvoiman maahanmuuton osalta on tärkeää vastata oikea-aikaisesti työmarkkinoiden tarpeisiin, jolloin käsittelyaikoihin kohdistuu erityinen huomio. Työntekijän oleskelulupajärjestelmää kehitetään hallitusohjelmassa linjatulla tavalla. Lupatoiminnalla on erittäin tärkeä merkitys työehtojen ennakoivalvonnassa. Jälkivalvonnassa kyse on käytännössä pitkälti poliisin ja työsuojeluhallinnon tarkastustoiminnan resursseista ja niiden kohdentamisesta.

Yhteistyötä opetushallinnon kanssa jatketaan EU:n ulkopuolelta tulevien ulkomaalaisten opiskelijoiden maahantuloon liittyen. Väärinkäytösten määrä tulee pitää pienenä. Opiskelupaikkojen kohdentamisessa tulisi ottaa huomioon ne alat, joilla mahdollisesti esiintyy ulkomaisen työvoiman tarvetta tulevaisuudessa. Tämä vaatii myös kotimaisten kielten opintojen lisäämistä opiskelun aikana.

Perheenyhdistämisen kriteerejä tarkennetaan EU:n perheen yhdistämisdirektiivin mukaisesti.

Vaikutetaan siihen, että EU-maiden maahanmuutto-, pakolais- ja turvapaikkapolitiikka pystytään sovittamaan entistä paremmin yhteen kehitys- ja ihmisoikeuspolitiikan tarpeisiin. EU-maiden maahanmuuttopolitiikan yhteyttä EU-maiden oman työvoimapolitiikan tarpeisiin vahvistetaan. EU:n yhteisessä maahanmuuttopolitiikassa tapahtuvassa lainsäädännön harmonisoinnissa Suomi huolehtii kansallisten etujen huomioon ottamisesta.

Ongelmina laittoman maahanmuuton lisääntyessä ovat myös laittoman työnteon ja ihmiskaupan sekä muun eriaistisen hyväksikäytön lisääntyminen. Toteutetaan laittoman maahantulon vastaista toimintaohjelmaa. Tehostetaan viranomaisyhteistyötä laittoman maahantulon torjunnassa sekä huolehditaan tarvittavan lainsäädännön kehittämisestä. Keskeisiin maahanmuuttomaihin pyritään sijoittamaan maahanmuuton yhdyshenkilöitä. Laittoman maahanmuuton ongelmat näkyvät osaltaan myös lieveilmiöiden lisääntymisenä pidempiaikaisen maassa oleskelun tilanteissa henki-

löiden jäädessä kotouttamistoimien ja yhteiskunnan palvelujen ulkopuolelle. Tehokas laittoman maahanmuuton torjunta ehkäisee näistä ongelmista yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia. Palauttamispolitiikkaa tehostetaan erityisesti nopeuttamalla rikoksiin syyllistyneiden maasta poistamista.

Kansainvälinen suojelu

Seurataan turvapaikkamenettelyä ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevien säännösten toimivuutta ja valmistellaan mahdolliset lainmuutokset. Kehitetään edelleen eri viranomaisten välistä yhteistyötä turvapaikkaprosessin tehostamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Jatketaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä ja osallistutaan EU-jäsenvaltioiden yhteistyöhön sen toimeenpanemiseksi käytännössä. Lainsäädännön kehittämisen ohella tiivistetään jäsenvaltioiden turvapaikkaviranomaisten välistä käytännön yhteistyötä erityisesti tukemalla Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) toimintaa.

Turvapaikkapolitiikan kehittämisessä vahvistetaan johdonmukaisuutta eri maahanmuuton politiikkalohkojen, kuten rajavalvonnan, laittoman maahanmuuton torjunnan ja palautuspolitiikan kanssa.

Kiintiöpakolaispolitiikan toimeenpanoa jatketaan uudelleen sijoittamalla Suomeen kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia (ulkomaalaislaki 301/2004 90 §). Uudelleen sijoittamisen perusteet (voimavarat kiintiöpakolaisten ottamiselle ja kiintiöpakolaisten määrä) vahvistetaan vuosittain valtion talousarviossa. Vuoden 2016 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Jatketaan valmisteluja paluuta koskevien yhteistyöpöytäkirjojen solmimiseksi lähtömaiden kanssa ja toteutetaan vapaaehtoisen paluun toimintamalli. Turvapaikanhakijoiden määrää on vaikea ennustaa. Vuoden 2014 syksystä lähtien hakijamäärä on ollut nousussa, joten hakijoita ennakoidaan saapuvan vuoden aikana noin 5 000–6 000, joista alaikäisiä ilman huoltajaa tulleita noin 300.

Vastaanottokeskusten paikkaluku keskimäärin vuodessa

	2014	2015	2016
Vastaanottokeskusten paikkaluku yhteensä	2 656	3 000	3 200
— valtion vastaanottokeskukset	640	670	670
— yksityisen, kunnan tai järjestön ylläpitämät keskukset	1 946	2 260	2 460
— säilöönottoyksikkö	70	70	70
— käyttöaste keskimäärin %	92,0	90,0	90,0
Ryhmäkotien ja tukiasuntojen paikkaluku yhteensä	77	155	180
— ryhmäkodit	63	95	85
— tukiasunnot	14	60	95
— käyttöaste keskimäärin %	97,0	95,0	90,0
Vastaanottopalvelujen saajat	2014	2015	2016
Keskimäärin vastaanoton piirissä olevia / henkilöä / vuosi	3 102	3 820	3 990
— Vastaanottokeskuksiin majoitettuja	2 159	2 700	2 880
— Alaikäisiä yksintulleita	81	150	140
— Säilöön otetut ulkomaalaiset	53	70	70
— Yksityismajoituksessa	809	900	900

Vastaanoton kustannukset / euroa / vuosi	2014 tilinpäätös	2015 talousarvio	2016 esitys
Vastaanoton kokonaiskustannukset	61 941 314	43 819 000	60 583 000
Vastaanottokeskusten kokonaiskustannukset	58 879 991	41 643 000	57 503 000
— vastaanottokeskusten yksikkökustannus / hlö	20 368	16 367	17 657
— alaikäisen kustannus ryhmäkodissa / hlö	69 573	82 487	84 775
— alaikäisen kustannus tukiasunnossa / hlö	22 124	33 376	33 070
— säilöön otetun kustannus / hlö	51 570	50 856	62 857
— yksityismajoituksen kustannukset	5 803 791	4 003 817	5 028 400
— yksityismajoituksen kustannus / hlö	7 051	4 003	4 476
Lasten edustaminen	153 280	134 000	180 000
Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 231 158	946 000	1 100 000
Muut maahantuloon liittyvät menot ¹⁾	1 676 885	1 100 000	1 800 000

¹⁾ Tulkkauksen ja käännöspalkkiot, Maahanmuuttoviraston ulkopuolella suoritettavat turvapaikkapuhuttelut, DNA-testit ja sähköiset palvelut (Umarek).

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 129 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- enintään 500 000 euroa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:n mukaisten matka- ja muiden avustusten maksamiseen
- enintään 350 000 euroa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 33 §:n mukaisen ihmiskaupan uhrien auttamispalveluiden ostamiseen
- maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen.

Selvitysosa: Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita hyödyntäen ja kehittäen ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää viranomaisten ajantasaisena asianhallinta- ja tietopalvelurekisterinä. Virasto tuottaa ajankohtaista tietoa maahanmuutto- ja kansalaisuusasioista. Virasto vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta. Valtiolla on kaksi vastaanottokeskusta: Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskukset, jotka toimivat Maahanmuuttoviraston alaisina. Joutsenon vastaanottokeskus ylläpitää ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää.

Sisäministeriö asettaa Maahanmuuttovirastolle alustavasti seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Tuotokset			
Päätökset	56 230	57 550	58 750
Panokset			
Toimintamenot (1 000 €)			
Maahanmuuttovirasto	17 660	18 314	15 482

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset			
Valtion vastaanottokeskukset	9 149	9 241	9 647
Henkilötyövuodet			
Maahanmuuttovirasto	293,2	289	286
Valtion vastaanottokeskukset	90,4	120	120
Tehokkuus			
Toiminnallinen tuloksellisuus			
— tuottavuus (pääöstä/Maahanmuuttoviraston htv)	192	199	205
— taloudellisuus (nettomenot €/pääös)	309	300	300
— maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	79	84	84

Nopea ja oikeusvarma päätöksenteko

Vireille tulleiden hakemusten läpivientiajat lyhenevät. Perheenyhdistämishakemusten käsittelyaika on enintään yhdeksän kuukautta. Asiakkaiden oikeusturva säilyy hyvänä. Henkilö- ja teknisiä resursseja käytetään joustavasti ja tehokkaasti. Päätöksentekoprosessit ovat laadullisesti mitattavia sekä läpinäkyviä, ohjaavia ja rutiinityötä säästäviä. Soveltamiskysymykset linjataan sisäisellä ohjeistuksella.

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat 2014—2016

	2014		2015		2016	
	Vireille tulevat	Ratkaistut	Vireille tulevat	Ratkaistut	Vireille tulevat	Ratkaistut
Maahanmuutto yhteensä	22 076	21 287	22 000	23 000	24 500	24 500
— työntekijän oleskelulupa	5 928	5 829	6 000	6 000	6 000	6 000
— opiskelijan oleskelulupa	6 045	5 902	6 000	6 000	6 000	6 000
— muut oleskeluluvat (sis. kv. suojelu)	10 103	9 556	10 000	11 000	12 500	12 500
Maasta poistaminen	7 302	7 751	6 000	6 000	7 500	7 500
Kansainvälinen suojelu yhteensä	11 180	11 574	11 750	11 650	13 750	13 750
— turvapaikkahakemukset	3 652	3 714	3 000	4 000	6 000	6 000
— kiintiöpakolaiset	1 050	1 034	1 050	1 050	750	750
— matkustusasiakirjat	5 209	4 246	5 600	5 600	5 600	5 600
Kansalaisuus yhteensä	13 315	11 072	8 000	10 000	12 500	12 500
— kansalaisuushakemukset	11 426	9 426	7 000	9 000	11 000	11 000
Yhteensä	53 873	51 684	47 750	50 650	58 250	58 250

Käsittelyaika keskimäärin (vrk)

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Maahanmuutto			
— työntekijän oleskelulupa (sis. TE-toimiston osapäätöksen)	86	65	65
— oleskelulupa, opiskelija	21	30	30
Kansainvälinen suojelu, kokonaiskäsittelyaika ilman muutoksenhakua			
— turvapaikka	170	180	140
Kansalaisuushakemukset, kokonaiskäsittelyaika			

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
— kansalaisuushakemukset	224	244	238
Ratkaistut/vireille tulleet (%)	104	110	100

Maahanmuuttohallinnon prosessien sähköistäminen

Maahanmuuttohallinnon kaikkien viranomaisten sähköistä asianhallintajärjestelmää (UMA) käytetään tehokkaasti ja sen ylläpidosta huolehditaan. Sähköisten palvelujen käyttöä laajennetaan ja samalla nopeutetaan prosessien kulkua automatisoinnin mahdollisuuksia hyödyntäen. Järjestelmän toimintoja kehitetään vastaamaan ulkomaalaislain muutoksia.

Henkisten voimavarojen hallinta

Henkiset voimavarat, Maahanmuuttovirasto

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Henkilötyövuodet	293,2	289	286
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	9,9	9,9	9,6
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,57	3,51	3,52

Henkiset voimavarat, Valtion vastaanottokeskukset

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Henkilötyövuodet	90,4	120	120
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	11,1	10	10
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,60	3,70	3,60

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	34 407	34 055	33 029
Bruttotulot	8 902	7 700	7 900
Nettomenot	25 505	26 355	25 129
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 190		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 494		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tietoluovutusten maksuttomuus (siirto momentille 28.10.01)			-7
Turvapaikkapäätöksenteon nopeuttamiseksi palkattu määräaikainen resurssi, erän poistaminen			-2 700
Ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) jatkokehityshanke (UMA4) (v. 2016 rahoitus) (siirto momentilta 28.70.20)			1 000
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)			-26
Palkkaliukumasäästö			-135

Palkkausten tarkistukset	139
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)	744
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-118
Toimintameno säästö (HO 2015)	-120
Vuokramenojen indeksikorotus	22
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö	-25
Yhteensä	-1 226

2016 talousarvio	25 129 000
2015 II lisätalousarvio	703 000
2015 I lisätalousarvio	1 200 000
2015 talousarvio	26 355 000
2014 tilinpäätös	26 809 000

20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 876 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n perusteella järjestettävään paluumuuttovalmennukseen
- 2) suomen tai ruotsin kielen taidon testaamiseksi laaditun kielitutkinnon järjestämiseen ja muihin menoihin
- 3) enintään 40 000 euroa asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Ulkomaalaislain 48 §:n perusteella oleskelulupaa Suomesta hakevalta edellytetään todistusta Suomen viranomaisen järjestämän kielitutkinnon hyväksytystä suorittamisesta, jollei kielitutkintoon osallistumista ole pidettävä hakijan olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana. Kielitutkintoja järjestetään useamman kerran vuodessa ja tutkintoihin osallistuu enimmillään noin 2 000 henkilöä vuodessa. Kielitutkintoon valmistavaa paluumuuttovalmennusta on tarkoitus järjestää noin 600 henkilölle vuodessa.

Asiantuntijapalkkioina maksetaan kielikokeen arvioijien matkakustannuksia ja palkkioita sivukuluineen.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Paluumuuttovalmennus	836 000
Asiantuntijapalkkiot (enintään)	40 000
Yhteensä	876 000

2016 talousarvio	876 000
2015 talousarvio	876 000
2014 tilinpäätös	566 720

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 852 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 7 §:n mukaisesti vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, ilman kotikuntalaisia (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien kulujen korvaamiseen vastaanottorahaa lukuun ottamatta ja alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkki- on maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin
- 2) säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säilöön otetuille ulkomaalaisille käyttörahaa lukuun ottamatta
- 3) vastaanottopalveluna järjestettyyn työ- ja opintotoimintaan osallistuvien henkilöiden vastaanottolain 30 §:n mukaisten tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen
- 4) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä vastaanottojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen ja vastaanottotoiminnan kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 5) turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännösmenoihin sekä vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin
- 6) Maahanmuuttoviraston toimipisteiden ulkopuolella suoritettavien turvapaikkapuhuttelujen matkakustannusten, perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien ja oikeuslääketieteellisten testien kustannuksiin sekä kotipaikan tai kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin
- 7) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 86 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti.

Vuoden 2016 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottopalvelut järjestää vastaanottokeskus vastaanottolain 13 §:n nojalla. Laajamittaisen maahantulon yhteydessä vastaanottopalvelut järjestetään vastaanottolain 12 §:n mukaisesti. Maahanmuuttovirasto sopii kuntien, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen tai säätiöiden kanssa vastaanottopalvelujen järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta.

Vastaanottolain 31 §:n nojalla vapaaehtoisen paluun tukemiseksi voidaan kansainvälistä suojelua hakeneelle kolmannen maan kansalaiselle, tilapäistä suojelua saaneelle ja ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalain mukaista kotipaikkaa Suomessa sekä oleskeluluvan ulkomaalaislain 51 §:n nojalla saaneelle, korvata kohtuulliset matka- ja muutokustannukset kotimaahan tai muuhun maahan, johon hänen pääsönsä on taattu. Tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri voi olla myös unionin kansalainen tai tähän rinnastettava. Vapaaehtoisen paluun järjestäminen toteutetaan ostopalveluna.

Turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännöskustannukset vaihtelevat turvapaikanhakijoiden määrän ja hakijoiden kielen mukaan. Turvapaikkahakemuslomakkeella selvitetään hakemuksen perusteet ennen turvapaikkapuhuttelua. Hakijan täyttämä lomake sekä hakijan vieraskieliset asiakirjat ja selvitykset käännetään Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttoviraston turvapaikkapuhuttelussa käytetään hakijan äidinkieltä tai hänen ymmärtämänsä kielen tulkkausta.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä. Ulkomaalaislain 6 a §:n mukaan oleskelulupaa hakevan ulkomaalaisen tai perheenkokoajan iän selvittämiseksi voidaan tehdä oikeuslääketieteellinen tutkimus jos on olemassa ilmeisiä perusteita epäillä hänen itsestään antamien tietojen luotettavuutta. Perheenkokoajille, joiden henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa, voi olla tarpeen joissakin tapauksissa osana henkilöllisyyden selvittämistä tehdä kielianalyysi hakijan kielellisen identiteetin ja taustan ja sitä kautta kotiseudun selvittämiseksi. Kielianalyysin avulla selvitetään, täytyvätkö perheenyhdistämisen edellytykset perheenyhdistämishakemusten käsittelyn yhteydessä.

Kiintiössä otettavat pakolaiset voidaan valita talousarviovuonna ja he voivat saapua maahan sinä vuonna sekä sitä seuraavien kahden vuoden aikana. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) järjestää kiintiöstä valittujen pakolaisten maahantulomatkat ostopalveluna. Sopimus sisältää matkustusta varten tehtävän terveystarkastuksen. Vastaanoton erityistilanteissa korvataan erityispalveluja, kuten matkan aikana tarvittavat lääkäripalvelut tai kauttakulku- tai maastapöistämiseen vaadittavien viisumien kustannukset.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Kuntien, kuntayhtymien, järjestöjen vastaanottokustannukset	29 419 000
Vastaanoton muut menot	8 649 000
— palvelujen ostot	2 252 000
— terveydenhuolto	6 216 000
— muut menot	181 000
Vastaanottokustannukset yhteensä	38 068 000
Muut maahantuloon liittyvät menot	1 684 000
Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 100 000
Yhteensä	40 852 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Vastaanottomenojen lisäys	15 000
Yhteensä	15 000

2016 talousarvio	40 852 000
2015 II lisätalousarvio	19 500 000
2015 I lisätalousarvio	146 000
2015 talousarvio	25 852 000
2014 tilinpäätös	43 984 404

63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 084 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaalaiselle kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) ja säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) perusteella myönnettävän vastaanottorahan, käyttörahan ja toimeentulotuen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevalle ja tilapäistä suojelua saavalle sekä ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalaisia tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, myönnetään vastaanottoraha välttämättömän toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen selviytymisen edistämiseksi, jos hän on tuen tarpeessa eikä voi saada toimeentuloa muulla

tavalla. Jos vastaanottokeskus järjestää täyden ylläpidon, ilman huoltajaa olevalle lapselle myönnetään vastaanottorahan sijasta käyttöraha.

Säilöön otetulle ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Säilöön otetulle ulkomaalaiselle voidaan poikkeuksellisesti myöntää täydentävää vastaanottorahaa siten kuin vastaanottolaissa säädetään tai toimeentulotukea siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) säädetään.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Vastaanottoraha	9 575 000
Täydentävä vastaanottoraha	399 000
Käyttöraha	110 000
Yhteensä	10 084 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Vastaanottomenojen lisäys	1 500
Yhteensä	1 500

2016 talousarvio	10 084 000
2015 talousarvio	8 584 000
2014 tilinpäätös	9 917 930